

EBI gairės dėl kintamajam atlygiui taikytinos nominaliosios diskonto normos

Turinys

Šių gairių statusas	2
Pranešimo teikimo reikalavimai	2
I antraštinė dalis. Dalykas ir apibrėžtys	3
II antraštinė dalis. Diskonto normos taikymo kintamajam atlygiui reikalavimai	3
1. Kintamojo atlygio dalis, kuri gali būti diskontuota	3
2. Į diskonto normos apskaičiavimą įtraukti elementai	4
3. Diskonto normos apskaičiavimas	5
4. Diskonto normos taikymas	6
5. Dokumentavimas ir skaidrumas	6
6. Diskonto normos priežiūrinis tikrinimas	7
III antraštinė dalis. Baigiamosios nuostatos ir įgyvendinimas	7
Priedas. Diskonto normos taikymo kintamajam atlygiui pavyzdžiai	8
1 pavyzdys	9
2 pavyzdys	12
3 pavyzdys	16

Šių gairių statusas

Šiame dokumente pateikiamos gairės, priimtose pagal 2010 m. lapkričio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1093/2010, kuriuo įsteigiama Europos priežiūros institucija (Europos bankininkystės institucija), iš dalies keičiamas Sprendimas Nr. 716/2009/EB ir panaikinamas Komisijos sprendimas 2009/78/EB (EBI reglamento), 16 straipsnį. Pagal EBI reglamento 16 straipsnio 3 dalį kompetentingos institucijos ir finansų įstaigos privalo dėti visas pastangas laikytis šių gairių.

Gairėse išdėstoma EBI nuomonė dėl to, kokios priežiūros praktikos turėtų būti laikomasi Europos finansų priežiūros sistemoje arba kaip konkrečioje srityje reikėtų taikyti Sąjungos teisę. Todėl EBI tikisi, kad visos kompetentingos institucijos ir finansų įstaigos laikysis joms skirtų gairių. Kompetentingos institucijos, kurioms taikomos šios gairės, turėtų jų laikytis atitinkamai jas įtraukdamos į savo priežiūros praktiką (pvz., pakeisti savo teisinę sistemą arba priežiūros procesus), įskaitant konkrečias gaires, skirtas visų pirma įstaigoms.

Pranešimo teikimo reikalavimai

Pagal EBI reglamento 16 straipsnio 3 dalį kompetentingos institucijos iki 2014 m. gegužės 27 d. privalo EBI pranešti, ar jos laikosi arba ketina laikytis šių gairių, arba nurodyti nesilaikymo priežastis. Negavusi pranešimo iki šio termino pabaigos, EBI laikys, kad kompetentinga institucija gairių nesilaiko. Pranešimus reikėtų siųsti adresu compliance@eba.europa.eu, užpildžius šio dokumento 5 skirsnyje pateiktą formą ir pateikus nuorodą „EBA/GL/2012/06“. Pranešimus turėtų teikti asmenys, turintys įgaliojimus pranešti apie gairių laikymąsi savo kompetentingos institucijos vardu.

Pranešimai pagal EBI reglamento 16 straipsnio 3 dalį bus skelbiami EBI interneto svetainėje.

I antraštinė dalis. Dalykas ir apibrėžtys

1. Direktyvos 2013/36/ES¹ 94 straipsnio 1 dalies g punkte reikalaujama, kad įstaigos nustatytų atitinkamus viso atlygio fiksuotosios ir kintamosios dalių santykius tų kategorijų darbuotojams, kurių profesinė veikla turi reikšmingą poveikį įstaigos rizikos profiliui (nustatytiesiems darbuotojams²). Didžiausias viso atlygio fiksuotosios ir kintamosios dalių santykis neviršija 100 proc. Valstybės narės gali leisti šį santykį padidinti ne daugiau kaip iki 200 proc.
2. Šiose gairėse nustatytas Direktyvos 2013/36/ES 94 straipsnio 1 dalies g punkto iii papunktyje nurodytos diskonto normos apskaičiavimas ir taikymas. Valstybės narės gali įstaigoms apskaičiuojant atlygio kintamosios ir fiksuotosios dalių santykį leisti taikyti diskonto normą ne daugiau kaip 25 proc. viso kintamojo atlygio, išmokant šią dalį priemonėmis, atidedamomis ne trumpesniam nei penkerių metų laikotarpiui.
3. Gairės skirtos įstaigoms, kurios naudojasi galimybe taikyti diskonto normą apskaičiuojant atlygio kintamosios ir fiksuotosios dalių santykį, ir valstybių narių, įgyvendinusių galimybę taikyti diskonto normą, kompetentingoms institucijoms.
4. Šiose gairėse diskonto norma – vertė, iš kurios dauginama nominalioji paskirto, ateityje gautino kintamojo atlygio suma siekiant gauti jos diskontuotą vertę. Tada diskontuota vertė panaudojama apskaičiuojant viso atlygio fiksuotosios ir kintamosios dalių santykį nustatytiesiems darbuotojams.

II antraštinė dalis. Diskonto normos taikymo kintamajam atlygiui reikalavimai

1. Kintamojo atlygio dalis, kuri gali būti diskontuota

5. Įstaigos gali diskontuoti ne daugiau kaip 25 proc. arba mažesnę valstybės narės nustatytą procentinę viso kintamojo atlygio, kuris skaičiuojamas kaip visų kintamojo atlygio dalių suma prieš pritaikant diskonto normą, dalį. Turėtų būti diskontuojamas tik kintamasis atlygis, atidedamas ne trumpesniam nei penkerių metų laikotarpiui ir išmokamas nuosavybės ar skolos priemonėmis arba su tomis priemonėmis susietomis kitomis priemonėmis, iš kurių pagal Direktyvos 2013/36/ES 94 straipsnio 1 dalies l punktą gali būti sudarytas kintamasis atlygis. Tai apima atidėtojo kintamojo atlygio dalis, teisės į kurias

¹ 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2013/36/ES dėl galimybės verstis kredito įstaigų veikla ir dėl riziką ribojančios kredito įstaigų ir investicinių įmonių priežiūros, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2002/87/EB ir panaikinamos direktyvos 2006/48/EB bei 2006/49/EB (OL L 176, 2013 6 27, p. 338).

² Šie darbuotojai turėtų būti nustatomi taikant darbuotojų, kurių profesinė veikla turi reikšmingą poveikį įstaigos rizikos profiliui, nustatymo kriterijų techninius reguliavimo standartus.

įgyjamos atidėjimo laikotarpiu. Į kintamąjį atlygį, mokamą pagal atidėjimo tvarką, teisės negali būti įgyjamos greičiau nei *pro rata* pagrindu³.

6. Kintamojo atlygio dalies, kuri gali būti diskontuota, suma, kaip nustatyta EBI atlygio nustatymo politikos ir praktikos gairėse, turėtų būti apskaičiuojama visos nominaliosios kintamojo atlygio sumos pagrindu.

2. Į diskonto normos apskaičiavimą įtraukti elementai

7. Kadangi atidėjimo laikotarpiu darbuotojams neturėtų būti paskirstomos iš priemonių gautos pajamos, taikant diskonto normą, kaip nustatyta tolesnėse šio skirsnio dalyse, reikėtų atsižvelgti į šiuos tris veiksnius: infliaciją, vyriausybės obligacijų palūkanų normą ir su ilgalaikio atidėjimo priemonėmis susietą skatinamąjį koeficientą, kaip nurodyta kitose šio dokumento pastraipose. 8–10 dalyse aprašytais atvejais, įgyvendindamos savo atlygio politiką, įstaigos turėtų laikytis vieno iš šių punktų:
 - a. naudoti naujausius atlygio paskyrimo dieną turimus duomenis;
 - b. naudoti naujausius kintamojo atlygio, kuris galėtų būti paskirtas už kitą veiklos laikotarpį, nustatymo dieną turimus duomenis.
8. Jeigu atlygis skiriamas valstybėje narėje, įstaigos, atsižvelgdamos į infliacijos koeficientą, turėtų laikytis vieno iš šių punktų:
 - a. jeigu atlygis turi būti išmokėtas valstybės narės, kuri yra pagrindinė darbuotojo darbo vieta, išleista valiuta, naudoti Eurostato tai valstybei narei nustatytą vidutinį metinį suderinto vartotojų kainų indekso (SVKI) pokyčio rodiklį⁴;
 - b. jeigu atlygis turi būti išmokėtas kitos valstybės narės ar trečiosios šalies išleista valiuta, naudoti valiutą leidžiančios šalies oficialius statistinius duomenis, lygiaverčius tiems, kurie nurodyti šios dalies a punkte, arba valstybei narei, kurioje darbuotojai vykdo didžiąją savo veiklos dalį, taikytiną SVKI rodiklį;
 - c. naudoti ES patronuojančiosios įstaigos valstybei narei a arba b punkte nustatytą vidutinį metinį pokyčio rodiklį.
9. Jeigu atlygis skiriamas trečiojoje šalyje⁵, įstaigos, nustatydamos infliacijos koeficientą, turėtų laikytis šių punktų:
 - a. jeigu atlygis turi būti išmokėtas trečiosios šalies išleista valiuta, naudoti valiutą leidžiančios šalies oficialius statistinius duomenis, lygiaverčius tiems, kurie

³ Direktyvos 2013/36/ES 94 straipsnio 1 dalies m punktas.

⁴ Suderinti vartotojų kainų indeksai (SVKI). Nurodytą rodiklį galima rasti šiuo adresu: <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/tgm/table.do?tab=table&init=1&language=en&pcode=tec00118&plugin=1>.

⁵ Trečiosiomis šalimis vadinamos šalys, kurios nėra Europos Sąjungos valstybės narės.

nurodyti 8 dalies a punkte, arba ES patronuojančiosios įstaigos valstybei narei taikytiną SVKI rodiklį;

- b. jeigu atlygis turi būti išmokėtas ES valstybės narės išleista valiuta, naudoti ES patronuojančiosios įstaigos valstybei narei taikytiną SVKI rodiklį.

10. Nustatydamas vyriausybės obligacijų palūkanų normą, įstaigos turėtų laikytis šių punktų:

- a. jeigu atlygis turi būti išmokėtas valstybės narės išleista valiuta, naudoti vidutinį pajamingumo dydį, apskaičiuotą remiantis Eurostato paskelbtais visų ES valstybių narių ilgalaikių vyriausybės obligacijų pajamingumo dydžiais⁶;
- b. jeigu atlygis trečiosios šalies išleista valiuta mokamas darbuotojams, kurie daugiausia gyvena už ES ribų, naudoti lygiaverčius valiutą leidžiančios šalies oficialius statistinius duomenis arba šios dalies a punkte nurodytą rodiklį.

11. Atidėtojo kintamojo atlygio, išmokamo priemonėmis, atidedamomis penkerių metų laikotarpiui, skatinamasis koeficientas turėtų siekti 10 proc. Kiekvienais papildomais atidėjimo metais šis koeficientas turėtų didėti keturiais procentiniais punktais.

3. Diskonto normos apskaičiavimas

12. Įstaigos turėtų apskaičiuoti skirtingoms kintamojo atlygio dalims, kurioms taikoma skirtinga atidėjimo ir teisių įgijimo tvarka, taikytinas diskonto normas ir atitinkamai jas taikyti. Įstaigos savo atlygio politikoje turėtų nustatyti taikytinus atidėjimo laikotarpius.

13. Taikytina diskonto norma, kaip nurodyta toliau pateiktoje formulėje, apskaičiuojama vienetą padalijus iš vieneto ir trijų 2 skirsnyje nustatytų koeficientų sumos, pakeltos teisių įgijimo laikotarpio metų skaičiaus laipsniu. Teisių įgijimo laikotarpis – laikotarpis, kuriam praėjus įgyjamos teisės į paskirtą kintamąjį atlygį. Šiuo tikslu teisių įgijimo laikotarpį reikėtų suapvalinti iki kito sveiko skaičiaus. Jeigu teisės į kintamąjį atlygį įgyjamos *pro rata* pagrindu, įstaigos taip pat gali taikyti priedo 2 pavyzdyje aprašytą esamosios vertės formulę.

Diskonto normos apskaičiavimo formulės

$$\text{diskonto norma} = \frac{1}{(1 + i + g + id)^n}$$

⁶ Skaičiuojant naudojamos ES vyriausybės obligacijos, kurių likęs terminas yra apie 10 metų. Informaciją apie ilgalaikių ES vyriausybės obligacijų rodiklius galima rasti šiuo adresu:
<http://epp.eurostat.ec.europa.eu/tgm/table.do?tab=table&init=1&language=en&pcode=teimf050&plugin=1>.

i	= valstybės narės arba trečiosios šalies infliacijos norma
g	= ES vyriausybės obligacijų palūkanų normos vidurkis
id	= koeficientas, kuriuo skatinama naudoti ilgalaikio atidėjimo priemonės
n	= teisių įgijimo laikotarpio metų skaičius

Formulių taikymas išsamiau paaiškintas šių gairių priedo 1, 2 ir 3 pavyzdžiuose.

4. Diskonto normos taikymas

14. Diskonto norma turėtų būti taikoma ne daugiau kaip 25 proc. viso darbuotojo kintamojo atlygio (arba mažesnei valstybės narės nustatytai jo procentinei daliai), išmokant šią dalį priemonėmis, atidedamomis ne trumpesniam nei penkerių metų laikotarpiui.
15. Įstaigos darbuotojui turėtų apskaičiuoti:
 - a. visų kintamojo atlygio sumų, paskirtų prieš pritaikant diskonto normą, sumą;
 - b. a punkte nurodytą sumą, kuri paskiriama išmokėti priemonėmis ir atidedama ne trumpesniam nei penkerių metų laikotarpiui; ir
 - c. b punkte nurodytas sumas, kurioms taikomos skirtingos diskonto normos.
16. Diskontuotam kintamajam atlygiui apskaičiuoti taikytina diskonto norma turėtų būti taikoma ją padauginus iš atitinkamos kintamojo atlygio dalies.
17. Apskaičiuojant darbuotojo atlygio kintamosios ir fiksuotosios dalių santykį, visas kintamasis atlygis yra visų diskontuotų kintamojo atlygio dalių ir nediskontuotos kintamojo atlygio dalies suma.

5. Dokumentavimas ir skaidrumas

18. Įstaigos turėtų dokumentuoti diskonto normos skaičiavimą ir taikymą.
19. Įstaigos turėtų registruoti fiksuotąsias ir kintamąsias darbuotojui paskirto atlygio dalis, kintamojo atlygio dalis, išmokamas priemonėmis, atidedamomis penkerių metų ar ilgesniam laikotarpiui, taikytiną diskonto normą ir viso atlygio kintamosios ir fiksuotosios dalies santykį.
20. Pagal EBI reglamento 16 straipsnį reikalaujama, kad įstaigos aiškiai ir išsamiai praneštų, ar jos laikosi šių gairių. Įstaigos turėtų pateikti informaciją apie diskonto normas, taip pat

pagal Direktyvos 2013/36/ES 96 straipsnį ir Reglamento (ES) Nr. 575/2013⁷ 450 straipsnio 1 dalies d punktą reikalaujamą atskleisti informaciją apie atlygio politiką. Visų pirma įstaigos turėtų atskleisti šią su kiekviena konkrečia šalimi susijusią informaciją:

- a. kintamojo atlygio dalį, kuriai taikoma diskonto norma (ji taikoma ne daugiau kaip 25 proc. viso kintamojo atlygio arba mažesnei valstybės narės nustatyta procentinei daliai); ir
- b. nustatytųjų darbuotojų, kurių kintamajam atlygiui pritaikyta diskonto norma, skaičių.

6. Diskonto normos priežiūrinis tikrinimas

21. Atlikdamos įstaigos atlygio nustatymo sistemos tikrinimą, kompetentingos institucijos turėtų patikrinti, kaip diskonto norma apskaičiuojama ir taikoma nustatytiesiems darbuotojams skirtam kintamajam atlygiui.

III antraštinė dalis. Baigiamosios nuostatos ir įgyvendinimas

22. Gairės taikomos nuo [2014 m. birželio 1 d.] ir yra skirtos naudoti apskaičiuojant viso nuo 2014 m. už veiklos rezultatus ir suteiktas paslaugas skiriamo atlygio kintamosios ir fiksuotosios dalių santykį.

⁷ 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 575/2013 dėl prudencinių reikalavimų kredito įstaigoms ir investicinėms įmonėms ir kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 648/2012 (OL L 176, 2013 6 27, p. 1).

Priedas. Diskonto normos taikymo kintamajam atlygiui pavyzdžiai

Diskontuotos kintamojo atlygio dalies („dvr“) apskaičiavimas siekiant apskaičiuoti atlygio kintamosios ir fiksuotosios dalių santykį:

$$dvr = \frac{vr}{(1 + i + g + id)^n}$$

kai:

dvr = diskontuotas kintamasis atlygis;

vr = kintamasis atlygis, kuriam taikoma diskonto norma (ji taikoma ne daugiau kaip 25 proc. viso kintamojo atlygio, išmokant šią dalį priemonėmis, atidedamomis ne trumpesiam nei penkerių metų laikotarpiui);

i = infliacijos norma procentais;

g = ES vyriausybės obligacijų palūkanų normos vidurkis procentais;

id = koeficientas, kuriuo skatinama naudoti ilgalaikio atidėjimo priemones, procentais;

n = teisių įgijimo laikotarpio metų skaičius.

Visas kintamasis atlygis yra diskontuotos kintamojo atlygio dalies ir nediskontuotos kintamojo atlygio dalies suma.

1 pavyzdys

Tarkime, kad šiame pavyzdyje nagrinėjama valstybė narė įstaigoms leido taikyti diskonto normą ne daugiau kaip 25 proc. viso kintamojo atlygio. Taip pat tarkime, kad įstaigos akcininkai nepatvirtino didesnio nei numatytasis Direktyvoje 2013/36/ES didžiausio galimo santykio.

Įstaiga norėtų darbuotojui iš viso skirti 285 000 EUR atlygį, iš jo 135 000 EUR – fiksuotasis atlygis, o galima 150 000 EUR suma – kintamasis atlygis. Minėtasis darbuotojas priklauso nustatytųjų darbuotojų kategorijai, ir šiuo atveju kalbama apie atlygį, skirtą už 2014 veiklos metus. Šiuo atveju atlygio kintamosios ir fiksuotosios dalių, nustatytų nominaliųjų sumų pagrindu, santykis būtų didesnis už leistiną 1:1 santykį. Tačiau pritaikius diskonto normą kintamojo atlygio daliai, išmokamai priemonėmis, atidedamomis ne trumpesniam nei penkerių metų laikotarpiui, santykis, kaip parodyta toliau, atitinka Direktyvos 2013/36/ES 94 straipsnio 1 dalies g punkto reikalavimus.

Šiame pavyzdyje kintamojo atlygio struktūra būtų tokia:

- 20 000 EUR kintamojo atlygio sumos būtų išmokėta priemonėmis, atidedamomis penkerių metų laikotarpiui;
- 10 000 EUR būtų išmokėta priemonėmis, atidedamomis šešerių metų laikotarpiui
- likusi visos kintamojo atlygio sumos dalis būtų išmokėta iš anksto, ne priemonėmis, arba būtų atidėta trumpesniam nei penkerių metų laikotarpiui.

Direktyvoje 2013/36/ES reikalaujama, kad bent 40 proc. kintamojo atlygio būtų atidėta ne trumpesniam nei trijų–penkerių metų laikotarpiui. Tuo atveju, kai kintamoji atlygio dalis yra ypač didelė, reikia atidėti bent 60 proc. kintamojo atlygio. Bent 50 proc. kintamojo atlygio turi būti išmokėta priemonėmis. Visi šie santykiai taikomi kintamojo atlygio sumoms, paskirtoms darbuotojui prieš pritaikant diskonto normą.

Šiame pavyzdyje nesvarstomas teisių į kintamąjį atlygį įgijimas *pro rata* pagrindu. Visos teisės į priemonėmis išmokamas 20 000 EUR ir 10 000 EUR sumas įgyjamos iš karto atitinkamai po penkerių ir šešerių metų.

Turint omenyje, kad kintamasis atlygis yra 150 000 EUR, didžiausia suma, kurią galima diskontuoti, jeigu ji būtų išmokama priemonėmis, atidedamomis ilgesniam kaip penkerių metų laikotarpiui, yra 37 500 EUR (tai yra 25 proc. viso kintamojo 150 000 EUR atlygio). Tačiau šiame pavyzdyje abi šias sąlygas atitinka tik 30 000 EUR ir tik šios sumos gali būti diskontuotos.

Inflacijos koeficientas (i)

Tarkime, kad paskutinis šiai valstybei narei nustatytas SVKI rodiklis yra 2 proc.

ES vyriausybės obligacijų palūkanų normos koeficientas (g)

Tarkime, kad paskutinis Eurostato paskelbtas ilgalaikių ES vyriausybės obligacijų palūkanų normos vidurkis yra 2,73 proc.

Koeficientas, kuriuo skatinama naudoti ilgalaikio atidėjimo priemones (id)

Penkerių metų laikotarpiui atidėta 20 000 EUR sumai nustatytas skatinamasis koeficientas yra 10 proc.

Šešerių metų laikotarpiui atidėta 10 000 EUR sumai nustatytas skatinamasis koeficientas yra 14 proc. (10 proc. + 4 proc. už kiekvienus papildomus metus).

Teisių įgijimo laikotarpio trukmė (n)

20 000 EUR sumai nustatytas penkerių metų teisių įgijimo laikotarpis.

10 000 EUR sumai nustatytas šešerių metų teisių įgijimo laikotarpis.

Pirmiau pateiktame 1 pavyzdyje diskontuotas kintamasis atlygis apskaičiuojamas taip:

Penkerių metų laikotarpiui atidėta 20 000 EUR suma:

$$\frac{20\,000}{(1+0,02+0,0273+0,10)^5} = 10\,061,09$$

Šešerių metų laikotarpiui atidėta 10 000 EUR suma:

$$\frac{10\,000}{(1+0,02+0,0273+0,14)^6} = 3\,569,75$$

Diskontuoto kintamojo atlygio suma = EUR 13 630,84.

Visa kintamojo atlygio suma atlygio kintamosios ir fiksuotosios dalių santykiui apskaičiuoti ir atlygio kintamosios ir fiksuotosios dalių santykis apskaičiuojami, kaip nurodyta toliau.

Kintamojo atlygio suma, kuri gali būti diskontuota, nes yra mokama priemonėmis, atidedamomis ne trumpesniam nei penkerių metų laikotarpiui, yra 30 000 EUR. Tačiau naudoti skirtingi diskonto koeficientai, nes 20 000 EUR sumai taikomas teisių įgijimo laikotarpis – penkeri metai, o 10 000 EUR sumai – šešeri metai. Visos teisės į šias dvi sumas įgyjamos iš karto pasibaigus atidėjimo laikotarpiui, taigi teisių įgijimo laikotarpis yra lygus atidėjimo laikotarpiui. Šiame pavyzdyje nenagrinėjamas teisių įgijimas *pro rata* pagrindu. Visa diskontuotos kintamojo atlygio dalies suma yra 13 630,84 EUR, taigi visa kintamojo atlygio suma atlygio kintamosios ir fiksuotosios dalių santykiui apskaičiuoti yra EUR 133 630,84 EUR (t. y. 150 000 – 30 000 + 13 630,84). Šiame pavyzdyje viso atlygio kintamosios ir fiksuotosios dalių santykis yra $(133\,630,84/135\,000)*100 = 98,99$ proc.

Taigi remiantis pirmiau pateiktomis prielaidomis ir sąlygomis, įstaiga darbuotojui galės skirti iš viso 285 000 EUR atlygį, kurį sudaro 135 000 EUR fiksuotasis atlygis ir 150 000 EUR kintamasis atlygis, o kintamojo ir fiksuotojo atlygio santykis yra 1:1.

Iš 150 000 EUR kintamojo atlygio reikia atidėti bent 40 proc. (60 000 EUR). Jeigu, atsižvelgiant į jurisdikciją, tai laikoma ypač didele suma, reikia atidėti bent 60 proc. (90 000 EUR). Bet kuriuo atveju priemonėmis turi būti skirta bent 75 000 EUR.

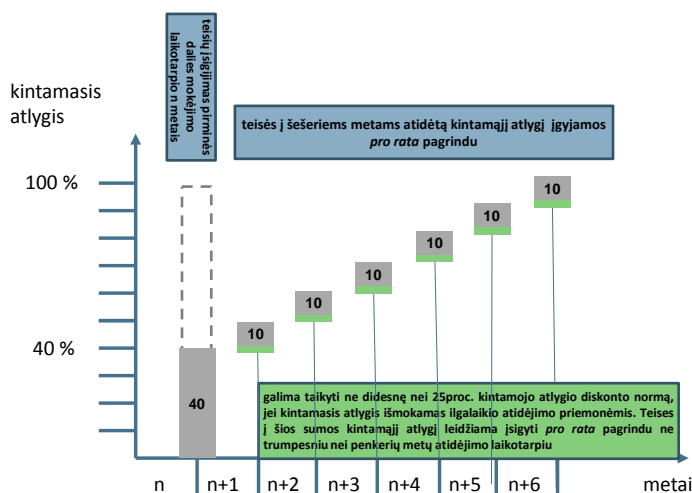
2 pavyzdys

Tarkime, kad valstybėje narėje įstaiga norėtų darbuotojui (kurio profesinė veikla, kaip nustatyta, turi reikšmingą poveikį įstaigos rizikos profiliui), gaunančiam 135 000 EUR fiksuotą atlygį, skirti 150 000 EUR kintamojo atlygio sumą. Šiuo atveju, kaip ir 1 pavyzdyje, taikytinos tos pačios prielaidos dėl Direktyvos 2013/36/ES perkėlimo į valstybės narės nacionalinę teisę (didžiausia diskontuotina viso kintamojo atlygio dalis – 25 proc.), akcininkų nepritarimo didesniai kaip 1:1 santykiui ir veiklos metų (2014 m.). Kintamojo atlygio struktūra yra tokia:

- 60 proc. viso kintamojo atlygio, t. y. 90 000 EUR, būtų atidėta šešeriems metams ir teisės į šią kintamojo atlygio dalį per šį laikotarpį būtų įgytos *pro rata* pagrindu;
- 37 500 EUR iš pirmiau nurodyto šešerių metų laikotarpiui atidėto kintamojo atlygio būtų išmokėta priemonėmis. Tai reiškia, kad kasmet būtų įgyjamos teisės į 6 250 EUR sumą, išmokamą priemonėmis.

Šiame pavyzdyje nagrinėjamas teisių įgijimas *pro rata* pagrindu. Diskonto norma gali būti taikoma ne daugiau kaip 25 proc. viso kintamojo atlygio, išmokant šią dalį priemonėmis, atidedamomis ne trumpesniai kaip penkerių metų laikotarpiui.

1 grafikas. Atidėjimo tvarkos ir diskonto normos taikymo kintamajam atlygiui, išmokamam priemonėmis, atidedamomis šešerių metų laikotarpiui, teisės į šį atlygį įgyjant *pro rata* pagrindu, apžvalginė schema

40 proc. tiesiogiai mokamo viso kintamojo atlygio; 60 proc. tolygiai paskirstyto viso kintamojo atlygio, atidėto šešeriems metams

Inflacijos koeficientas (i)

Tarkime, kad paskutinis šiai valstybei narei nustatytas SVKI rodiklis yra 2 proc.

ES vyriausybės obligacijų palūkanų normos koeficientas (g)

Tarkime, kad paskutinis Eurostato paskelbtas ilgalaikių ES vyriausybės obligacijų palūkanų normos vidurkis yra 2,73 proc.

Koeficientas, kuriuo skatinama naudoti ilgalaikio atidėjimo priemonės (id)

Šešerių metų atidėjimo laikotarpiui nustatytas skatinamasis koeficientas yra 10 proc. + 4 proc. = 14 proc.

Teisių įgijimo laikotarpio trukmė (n)

Teisių įgijimas į 37 500 EUR – kintamojo atlygio dalį, išmokamą priemonėmis, atidedamomis šešerių metų laikotarpiui, *pro rata* pagrindu reiškia, kad kasmet įgyjamos teisės į 6 250 EUR sumą. Taigi diskonto normos apskaičiavimo formulėje teisių įgijimo laikotarpio trukmė yra tokia: n=1, kai įgyjamos teisės į 6 250 EUR sumą po pirmųjų metų, n=2, kai įgyjamos teisės į 6 250 EUR sumą po dvejų metų, n=3, kai įgyjamos teisės į 6 250 EUR sumą po trejų metų, ir taip toliau iki n=6.

Pirmiau pateiktame 2 pavyzdyje diskontuotas kintamasis atlygis apskaičiuojamas taip:

Šiame pavyzdyje 37 500 EUR suma, kuri sudaro 25 proc. viso kintamojo atlygio, išmokama priemonėmis, atidedamomis ne trumpesiam kaip penkerių metų laikotarpiui, ir gali būti diskontuota.

Diskontuota 37 500 EUR kintamojo atlygio sumos, atidedamos šešerių metų laikotarpiui, teises į ją įgyjant *pro rata* pagrindu, vertė yra šių šešių verčių suma:

$$\frac{6\,250}{(1+0,02+0,0273+0,14)^1} = 5\,264,04$$

$$\frac{6\,250}{(1+0,02+0,0273+0,14)^2} = 4\,433,63$$

$$\frac{6\,250}{(1+0,02+0,0273+0,14)^3} = 3\,734,21$$

$$\frac{6\,250}{(1+0,02+0,0273+0,14)^4} = 3\,145,13$$

$$\frac{6\,250}{(1+0,02+0,0273+0,14)^5} = 2\,648,97$$

$$\frac{6\,250}{(1+0,02+0,0273+0,14)^6} = 2\,231,09$$

Diskontuoto kintamojo atlygio suma yra 21 457,07 EUR (5 264,04 + 4 433,63 + 3 734,21 + 3 145,13 + 2 648,97 + 2 231,09).

Teisių įgijimo *pro rata* pagrindu atveju skaičiavimus taip pat galima atlikti taikant esamosios vertės formulę:

$$dvr = vrpr * \frac{(r^n - 1)}{r^n * (r - 1)}$$

dvr = diskontuotas kintamasis atlygis

vrpr = kintamojo atlygio suma, apskaičiuota taikant *pro rata* metodą (pirmiau pateiktame pavyzdyje – 6 250 EUR)

$r = 1 + i + g + id$ (i = infliacijos norma; g = vyriausybės obligacijų palūkanų norma, id = skatinamasis atidėjimo koeficientas)

n = atidėjimo laikotarpio trukmė

Visa kintamojo atlygio suma atlygio kintamosios ir fiksuotosios dalių santykiui apskaičiuoti ir atlygio kintamosios ir fiksuotosios dalių santykis apskaičiuojami, kaip nurodyta toliau.

Kintamojo atlygio suma, kuri gali būti diskontuota, nes yra mokama priemonėmis, atidedamomis ne trumpesniam nei penkerių metų laikotarpiui, yra 37 500 EUR. Tačiau naudoti skirtingi diskonto koeficientai (arba pirmiau pateiktame langelyje nurodyta esamosios vertės formulė), nes teisės į šią sumą įgyjamos *pro rata* pagrindu per šešerių metų laikotarpį. Visa diskontuotos kintamojo atlygio dalies suma yra 21 457,07 EUR, taigi visa kintamojo atlygio suma atlygio kintamosios ir fiksuotosios dalių santykiui apskaičiuoti yra 133 957,07 EUR (t. y. 150 000 – 37 500 + 21 457,07). Šiame pavyzdyje viso atlygio kintamosios ir fiksuotosios dalių santykis yra $(133\,957,07/135\,000) * 100 = 99,23$ proc.

Diskonto normos poveikio, kai teisės į kintamąjį atlygį įgyjamos *pro rata* pagrindu ir kai jos įgyjamos iš karto pasibaigus atidėjimo laikotarpiams, palyginimas

Jeigu visos teisės į 37 500 EUR sumą būtų įgytos iš karto pasibaigus šešerių metų atidėjimo laikotarpiui (netaikant teisių įgijimo *pro rata* metodo), diskontuota viso kintamojo atlygio suma būtų 13 386,54 EUR.

$$\frac{37\,500}{(1+0,02+0,0273+0,14)^6} = 13\,386,54$$

Fiksuotosios ir kintamosios atlygio dalių santykis būtų $(125\,886,54/135\,000) * 100 = 93,25$ proc., t. y. mažesnis nei gautasis taikant teisių įgijimo *pro rata* metodą.

3 pavyzdys

Toliau pateiktame pavyzdyje remiamasi tuo, kad fiksuotasis atlygis yra 100 000 EUR, ir parodoma, kaip apskaičiuoti didžiausią galimą kintamojo atlygio sumą, kuri galėtų būti skirta, jeigu 25 proc. kintamojo atlygio būtų išmokėta priemonėmis, atidedamomis penkerių metų laikotarpiui, darant prielaidą, kad teisės į visą sumą iš karto įgyjamos pasibaigus atidėjimo laikotarpiui. Naudojama 1 pavyzdyje nurodyta infliacijos norma ir vyriausybės obligacijų palūkanų norma. Šiuo atveju, kaip ir 1 pavyzdyje, taikytinos tos pačios prielaidos dėl Direktyvos 2013/36/ES perkėlimo į valstybės narės nacionalinę teisę (25 proc.), akcininkų nepritarimo didesniai kaip 1:1 santykiui ir veiklos metų (2014 m.). Jeigu valstybė narė nustato mažesnes normas, formulę reikia atitinkamai pakoreguoti 0,25 pakeičiant mažesne procentine dalimi.

Šiame pavyzdyje visas kintamasis atlygis, kuris gali būti išmokėtas, siekia net 100 proc. fiksuotosios atlygio dalies, o didžiausia kintamojo atlygio dalis, kuri gali būti diskontuota, yra 25 proc., išmokant ją priemonėmis, atidedamomis ne trumpesniai nei penkerių metų laikotarpiui.

Taigi galima parašyti tokią lygtį:

$$fr = (1 - 0,25) * tvr + \frac{0,25 * tvr}{(1 + i + g + id)^n}$$

fr	= fiksuotasis atlygis
tvr	= visas kintamasis atlygis
i	= infliacijos norma;
g	= ES vyriausybės obligacijų palūkanų normos vidurkis;
id	= koeficientas, kuriuo skatinama naudoti ilgalaikio atidėjimo priemones;
n	= teisių įgijimo laikotarpio trukmė.

Į pirmiau pateiktą lygtį įrašę atitinkamas kiekvienam kintamajam šiame pavyzdyje nustatytas sumas, gauname:

$$100\ 000 = 0,75 * tvr + \frac{0,25 * tvr}{(1 + 0,02 + 0,0273 + 0,10)^5}$$

fr = 100 000

i = 2 proc., infliacijos koeficientas

g = 2,73 proc. vyriausybės obligacijų palūkanų normos koeficientas

id = 10 proc., penkerių metų atidėjimo koeficientas,

n = 5, teisių įgijimo laikotarpio trukmė.

Pertvarkę pirmiau pateiktą lygtį taip, kad apskaičiuotume *tvr*, gauname:

$$tvr = \frac{100\ 000 * 1,987856}{0,75 * 1,987856 + 0,25} = 114\ 186,10$$

Pirmiau pateiktame pavyzdyje didžiausias kintamasis atlygis, kuris gali būti išmokėtas diskontavus 25 proc. kintamojo atlygio, yra 114 186,10 EUR.